

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného

Je tomu již pár měsíců od nabytí účinnosti novely zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád (dále jen „o.s.ř.“) a zákona č. [120/2001](#) Sb., exekuční řád (dále jen „EŘ“) provedené zákonem č. [139/2015](#) Sb. (dále jen „Novela“), která reagovala především na hmotněprávní úpravu obsaženou v občanském zákoníku. Cílem tohoto příspěvku je nastínit a zhodnotit východiska promítnutých změn Novelou a již současně platný stav, a to toliko ve vztahu k postižení účtu manžela povinného v rámci výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky z jeho účtu. Příspěvek autora je věnován nejen odborné, ale zejména i laické veřejnosti ke zvýšení právního vědomí.

Od účinnosti Novely obsahuje o.s.ř. zcela nový § 262a, který mimo to, že zakotvuje povinnost soudu zkoumat při nařízení výkonu rozhodnutí seznam listin o manželském majetkovém právu, stanoví rovněž ve svém odst. 4, že při **vydobytí dluhu, který patří do společného jmění manželů, nebo dluhu povinného, pro který lze nařídit výkon rozhodnutí na majetek ve společném jmění manželů, lze vést výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu**. Obdobné ustanovení obsahuje i EŘ v § 42 odst. 4. Jednak se vypustilo dřívější ustanovení, které stanovilo, že výkon rozhodnutí na majetek v SJM lze nařídit k vydobytí dluhu vzniklého jak za trvání, tak i před uzavřením manželství jen jednoho z manželů. To je nyní zakotveno v §§ 731 a 732 OZ. A dále se opouští možnost vést výkon rozhodnutí na manžela povinného jiným způsobem než příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného, tj. nadále již nebude možné např. provést výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy manžela povinného pro vydobytí dluhu povinného manžela. Jak uvádí explicitně o.s.ř. a EŘ, lze postihnout toliko účet manžela povinného, a to pouze v případě, že dluh patří do SJM nebo pro tento dluh lze nařídit výkon rozhodnutí na majetek v SJM. Můžeme dovodit, že se nebude jednat o dluhy osobní povahy úzce spjaté s vlastnostmi a schopnostmi povinného manžela, ale půjde obvykle o peněžité dluhy. Lze podotknout, že v případě vydobytí dluhu vzniklého jednomu z manželů před uzavřením manželství a vznikem SJM je možné postihnout majetek v SJM s ohledem na dikci § 732 OZ **pouze do výše podílu povinného manžela, který by mu příslušel, kdyby bylo SJM zrušeno a vypořádáno** (viz § 742 OZ). Toto ustanovení logicky chrání druhého manžela a jeho zákonný podíl na majetek v SJM. Ostatně manžel povinného ani nemusí mít povědomí o dlužích povinného manžela nabytých před vznikem SJM a bylo by krajně nespravedlivé v rámci vydobytí dluhu povinného manžela postihnout i podíl manžela povinného.

Jak uvádí důvodová zpráva k Novele, při přijetí této úpravy se vycházelo z poměrování oprávněných zájmů věřitelů oproti ochraně manžela povinného. S ohledem na skutečnost, že jeden účet manžela povinného může sloužit a také i často slouží oběma manželům, v případě nemožnosti postižení účtu manžela povinného by se znemožňoval výkon rozhodnutí a uspokojení oprávněných zájmů věřitelů a tímto by mohlo docházet k případům, že povinný by záměrně zasílal své peněžní prostředky na účet manžela povinného, za účelem vyhnout se výkonu rozhodnutí. Také proto se zákonodárce rozhodl zakotvit při výkonu rozhodnutí možnost postihnout účet manžela povinného příkázáním pohledávky z jeho účtu.

S účinností Novely již nebude v zásadě rozhodná argumentace a úvahy o tom, kdo je vlastníkem účtu, či zda lze vůbec postihnout účet manžela povinného, ale stěžejní otázkou bude, **jaké peněžní prostředky na něm uložené se nacházejí a komu patří**. V § 262b odst. 2 o.s.ř. je zakotveno, že

výkon rozhodnutí příkazáním pohledávky z účtu manžela povinného bude zastaven, **nejsou-li na něm ani z části uloženy peněžní prostředky náležící do SJM**. Stanoví se zároveň vyvratitelná právní domněnka, i zřejmě kvůli předcházení prodlužování výkonu rozhodnutí, že peněžní prostředky na účtu manžela povinného náleží do SJM. V praxi bychom se jistě mohli setkat s případy, kdy účet manžela povinného bude sloužit výlučně k zasilání peněžních prostředků, které nespádají do SJM. Může se jednat o účet zřízený pro zasilání výživného na nezletilé děti (viz usnesení Nejvyššího soudu 6 Tdo 925/2014 ze dne 26. 8. 2014 nebo usnesení Nejvyššího soudu 30 Cdo 5171/2007 ze dne 18. 3. 2008, která stanoví, že právo na výživné je právem dětí, stejně tak i § 917 in fine OZ stanovující, že poskytnuté výživné přechází do vlastnictví dítěte).

Ale v případě, že by došlo ke smísení peněžních prostředků náležících a nenáležících do SJM, ať už v jakémkoliv množství, již zde nebudou naplněny podmínky pro zastavení výkonu rozhodnutí. De lege ferenda by se dalo uvažovat o zjemnění tohoto ustanovení. K tomu ostatně může časem dospět i soudní praxe a reflektovat pro naplnění podmínky zastavení výkonu rozhodnutí i nezanedbatelnou (malou) část peněžních prostředků, které sice spadají do SJM oproti většině, které tam nespadá. Současný právní stav však vyžaduje, že pro zastavení výkonu rozhodnutí příkazáním pohledávky z účtu manžela povinného bude nezbytně aktivně konat a prokázat soudu, resp. exekutorovi, že peněžní prostředky nacházející se na takto postiženém účtu manžela povinného zcela nespádají do SJM.

V návaznosti na výše uvedené zákonodárce uznal za vhodné u výkonu rozhodnutí postižením účtu manžela povinného vedle nemožnosti postižení nezabavitelného minima zakotveného v § 304b odst. 1 o.s.ř., stanovit **právo na výplatu poloviny peněžních prostředků, které se na účtu manžela povinného nacházejí v okamžiku, kdy bylo peněžnímu ústavu doručeno usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí, převyšují-li částku nezabavitelného minima**. Manžel povinného má tak právo žádat peněžní ústav na výplatu nezabavitelného minima nebo poloviny částky, která se nacházela v okamžiku doručení usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí peněžnímu ústavu, a to v závislosti na tom, která bude vyšší. Jak uvádí důvodová zpráva k Novele, tato úprava je vedena především zájmem na ochraně manžela povinného, aby v případě postižení jeho účtu mu prakticky nebylo znemožněno nakládat s peněžními prostředky na tomto účtu a jeho schopnost plnit své dluhy ve vztahu k věřitelům i s ohledem na to, že manžel povinného vůbec nemusí vědět, stejně jako za předchozí právní úpravy u výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy manžela povinného, o existenci exekučního titulu na povinného manžela. Tento krok zákonodárce k ochraně manžela povinného a jeho rentabilnosti je jistě krok správným směrem. Na okraj lze poznamenat, že při vydobytí více dluhů povinného z účtu manžela povinného bude platit omezení stanovené v § 304b odst. 4 o.s.ř. (právo na výplatu poloviny peněžních prostředků k okamžiku doručení usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí) pro všechny dluhy ve výši, kdy bylo doručeno první usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí peněžitému ústavu.

Na závěr se sluší dodat, že v rámci EŘ je zakotvena hierarchie způsobu provedení exekuce, kterou by měl exekutor dodržovat. Na prvním místě stojí v § 58 odst. 2 písm. a) EŘ příkazání pohledávky z účtu u peněžního ústavu povinného a pokud by takový výkon rozhodnutí nepostačoval, následuje příkazání pohledávky z účtu manžela povinného. Tj., v praxi by nemělo docházet z povahy věci k tomu, že by byl prvně postižen účet manžela povinného, aniž by byl vůbec nebo až následně postižen účet povinného.

Shrnutí

Současná právní úprava připouští výkon rozhodnutí příkazáním pohledávky z účtu manžela povinného, a to v případech, pokud jde o vydobytí dluhu, který patří do SJM nebo dluhu povinného, pro který lze nařídit výkon rozhodnutí na majetek SJM, tj. může se jednat i o dluh, který vznikl povinnému manželů před vznikem SJM. Nelze než doporučit, aby si manželé při zřizování účtů nebo

u účtů již zřízených u peněžních ústavů rozmysleli, které z nich budou sloužit k nakládání s peněžními prostředky spadajícími do SJM a které budou sloužit k nakládání s peněžními prostředky nespádajícími do SJM, jako např. výživné, to co nabyl jeden z manželů darem, děděním nebo náhradou za nemajetkovou újmu viz § 709 odst. 1 OZ a ve výsledku tak vyloučit smísení s peněžními prostředky spadajícími do SJM.

Takové rozdělení účtů bude stěžejní pro to, aby se v rámci výkonu rozhodnutí manžel povinného v případě postižení účtu, kde se výlučně nachází prostředky nespádající do SJM, mohl úspěšně domáhat zastavení exekuce. S ohledem na exekuční řízení se můžeme domnívat, že v rámci výkonu rozhodnutí i s ohledem na hierarchii postupu při vydobytí dluhů zakotvenou v EŘ bude v rámci exekučního řízení postihování účtu manžela povinného hojně využíváno, ne-li v některých případech souběžně postihován účet povinného manžela s účtem manžela povinného ke zvýšení úspěchu vydobytí dluhu povinného manžela.

Mgr. Volodymyr Schwarz

e-mail: volodymyr.schwarz@gmail.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)